

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Materiál predkladaný na 3/16 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 21. júna 2016

3

SPRÁVA O VÝSLEDKOVYCH KONTROLNEJ ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V ROKU 2015 A PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI ZNEUŽÍVANIU SOCIÁLNEHO SYSTÉMU A PODVODOM V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Dôvod predloženia:

realizácia vecného a časového plánu
konania zasadnutí Dozornej rady
Sociálnej poisťovne v roku 2016

Materiál predkladá:

Ing. Dušan Muňko
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady Sociálnej poisťovne
2. Predkladaciu správu
3. Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2015 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni

BRATISLAVA
jún 2016

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

berie na vedomie

správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2015 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni.

Predkladacia správa

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2015 je členená podľa druhu kontrolnej činnosti.

V časti A. „Vnútrotná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie“ (ďalej len „ústredie“) sú zhrnuté výsledky:

I. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“),

II. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

V časti B. „Finančná kontrola vykonávaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek Sociálnej poisťovne“ (ďalej len „pobočka“) sú zhodnotené výsledky kontrolnej činnosti zamestnancov organizačných útvarov pobočiek, vykonanej v organizačných útvaroch pobočiek.

Časť C. „Vonkajšia kontrola vykonávaná zamestnancami útvarov poistného pobočiek“ obsahuje výsledky kontrolnej činnosti u subjektov, ktorých povinnosti v sociálnom poistení stanovuje zákon. Zamestnanci útvarov poistného pobočiek v roku 2015 vykonali v rámci vonkajšej kontroly 17 427 vonkajších kontrol. V priebehu vykonávania vonkajšej kontroly zamestnávateľia uhradili v roku 2015 poistné v sume 8 483 687,25 EUR. Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvarmi poistného rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 3 077 989,62 EUR.

Poslednú časť D. tvorí „Vyhodnotenie plnenia akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni“ (ďalej len „akčný plán“), ktorý bol vydaný príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 17/2014 zo dňa 1. októbra 2014. Plnenie akčného plánu obsahuje a hodnotí prijaté opatrenia, ktoré mali zabrániť zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v jednotlivých oblastiach činnosti Sociálnej poisťovne.

Správa
o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2015
a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému
a podvodom v Sociálnej poisťovni

Kontrolná činnosť v Sociálnej poisťovni (ďalej len „poisťovňa“) bola vykonávaná podľa Kontrolného poriadku Sociálnej poisťovne, Plánu kontrolnej činnosti vykonávanej zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie, na rok 2015 a plánov kontrolnej činnosti pobočiek v súlade so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

Predmetom predloženej Správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2015 sú výsledky:

- A. vnútornej kontroly vykonanej poverenými zamestnancami ústredia v členení na:
 - I. kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
 - II. kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov ústredia,
- B. finančnej kontroly vykonanej zamestnancami organizačných útvarov pobočiek ,
- C. vonkajšej kontroly vykonanej zamestnancami útvarov poisťovne pobočiek,
- D. vyhodnotenie plnenia akčného plánu.

A. Vnútoraná kontrola vykonaná poverenými zamestnancami ústredia

Vnútoraná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami ústredia bola realizovaná:

- zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
- zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

I. Kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností

V rámci vnútornej kontroly vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia v roku 2015 spolu **96 kontrol**, z toho 12 v ústredí a 84 v pobočkách. Z tohto počtu bolo 6 plánovaných kontrol v oblasti dôchodkových dávok, 70 plánovaných vnútorných kontrol s iným zameraním, 19 mimoriadnych kontrol mimo plánu kontrolnej činnosti.

Plánované vnútorné kontroly

V roku 2015 bolo vykonaných **70 vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané na výplatu dávok garančného poistenia a úrazových dávok, dodržiavanie lehôt pri predpisovaní dlžných súm poisťovne a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odstupovanie právoplatných a vykonateľných rozhodnutí, použitie finančných prostriedkov na reprezentačné účely a dodržiavanie postupov pri zabezpečovaní prevádzky služobných motorových vozidiel a prepravných služieb.

Kontrolami boli zistené nasledovné nedostatky: porušenie zákona pri poukazovaní dávok garančného poistenia a úrazových dávok, nedodržanie vylúčenia zamestnancov organizačnej zložky poisťovne v rozhodovacej činnosti, nedodržanie lehôt pri predpisovaní poistného a pri odstupovaní právoplatných a vykonateľných rozhodnutí útvorom vymáhania pohľadávok, nezaslanie, resp. oneskorené zaslanie výziev na predloženie mesačných výkazov, meranie spotreby služobných motorových vozidiel neautorizovanou spoločnosťou, používanie nesprávnych noriem spotreby, pracovné cesty bez príkazov na jazdu.

Na základe výsledkov uvedených vnútorných kontrol bolo prijatých spolu 146 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku.

Plánované kontroly v oblasti dôchodkových dávok

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností vykonali v roku 2015 v sekcii dôchodkového poistenia 6 plánovaných vnútorných kontrol zameraných na kontrolu dodržiavania ustanovení zákona a vnútorných predpisov pri:

- zvýšení sumy starobného dôchodku podľa § 69a a § 293cr zákona v znení zákona č. 413/2012 Z. z.,
- priznaní invalidného dôchodku podľa § 70 zákona a podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v platnom znení,
- priznaní invalidného dôchodku podľa § 70 zákona,
- prepočte zrážok z dôchodkových dávok od 1. januára 2015 v odbore zahraničnej agendy,
- priznaní predčasného starobného dôchodku podľa § 67 zákona,
- priznaní predčasného starobného dôchodku podľa § 67 zákona a podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v platnom znení.

Ako nedostatky boli zistené: nezapočítanie, resp. nesprávne započítanie obdobia dôchodkového poistenia, nesprávny vymeriavací základ, nesprávne určené percentuálne zvýšenie sumy starobného dôchodku, nevyúčtovanie náhradnej doby, nezhodnotenie náhrady mzdy pri prekážkach v práci, presne a úplne nezistený skutočný stav vecí.

K zisteným nedostatkom bolo prijatých 14 opatrení na ich odstránenie a na odstránenie príčin ich vzniku.

V roku 2015 bolo odborom kontroly a sťažností priebežne vykonávané sledovanie plnenia opatrení, resp. odstraňovania nedostatkov zistených vnútornými kontrolami v oblasti dôchodkových dávok. Odstránením zistených nedostatkov boli na dávkach dôchodkového poistenia poukázané doplatky v úhrnnej sume 7 396,68 EUR. Administratívne preplatky boli zistené v 35 prípadoch a vyčíslené sumou 4 506,58 EUR. V 2 prípadoch boli príjemcom dávky predpísané na úhradu neprávom vyplatené sumy na dôchodkovej dávke úhrnom 693,54 EUR a v 1 prípade bol príjemca dávky vyzvaný na vrátenie sumy 1 832,64 EUR z titulu bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka).

Kontroly vykonané mimo plánu kontrolnej činnosti

Mimo plánu vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností **19 mimoriadnych vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané na výplatu nemocenských dávok, prácu pobočky s poistným uhradeným bez právneho dôvodu, úrazové renty, dodržiavanie lehôt pri predpisovaní dlžných súm poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odstupovanie právoplatných a vykonateľných rozhodnutí, výplatu dávok garančného poistenia a úrazových dávok a na konanie o opravnom prostriedku v oblasti dôchodkových dávok.

Kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: porušenie zákona pri poukazovaní dávok garančného poistenia, úrazových dávok a nemocenských dávok, nedodržanie vylúčenia zamestnancov organizačnej zložky poisťovne v rozhodovacej činnosti, nedodržanie lehôt pri predpisovaní poistného a pri odstupovaní, použitie poistného na zápočet pohľadávky iných osôb, nevrátenie poistného po zániku poistenia, nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia a na zaslanie vyjadrenia príslušnému súdu.**

Na základe výsledkov týchto kontrol bolo kontrolovanými subjektmi prijatých **62 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku.**

Z predložených správ od kontrolovaných subjektov možno konštatovať, že prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku boli v stanovených termínoch splnené, resp. sa priebežne plnia.

II. Kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov

Vnútorne kontroly vykonávali zamestnanci odborných útvarov ústredia a boli zamerané na kontrolu súladu činností vykonávaných organizačnými zložkami poisťovne so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

V roku 2015 bolo vykonaných **61 vnútorných kontrol**, z toho 1 kontrola v ústredí a 60 kontrol v pobočkách.

Výsledky vnútorných kontrol

Kancelária generálneho riaditeľa

- Odbor registratúry a podateľne

V roku 2015 bolo vykonaných **15 kontrol**. V oblasti registratúry boli kontroly zamerané na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov poisťovne pri výkone správy registratúry, evidenciu registratúrnych záznamov, obeh, tvorbu, vybavovanie, ukladanie a ochranu registratúrnych záznamov, materiálno-technické zabezpečenie registratúr a vyradovanie registratúrnych záznamov.

V oblasti registratúry **boli zistené nasledovné nedostatky: v písomnom styku pobočky nepoužívali číslo pridelené z automatizovaného systému správy registratúry, uzatvorené spisy nie sú pravidelne odovzdávané do registratúrneho strediska, úložné jednotky neboli označené identifikačným štítkom, záznamy v príručnej registratúre neboli vložené do spisových obalov,**

na spisovom obale nebol uvedený kompletný obsah spisu, spisu bola nesprávne pridelená registratúrna značka, znak lehoty a lehota uloženia, príp. tieto údaje neboli uvedené vôbec, spisy neboli označené rokom uzatvorenia. Nedostatky boli zistené v 6 pobočkách. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých **22 opatrení**.

V oblasti podateľne boli zistené **nedostatky vo využívaní poštových služieb pri doručovaní zásielok** (napr. pobočky nevyužívali výhodnejší spôsob doručovania zásielok, nevyužívali možnosť spájania zásielok doručovaných ústrediu alebo tomu istému adresátovi, pričom to povaha písomností dovoľovala). Nedostatky boli zistené v 5 pobočkách a na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých **21 opatrení**.

Sekcia dôchodkového poistenia

- Odbor metodiky dôchodkového riadenia a opravných prostriedkov

V roku 2015 bolo vykonaných **10 kontrol**, z toho 1 kontrola v ústredí a 9 kontrol v pobočkách. V odbore zahraničnej agendy, ústredie bola kontrola zameraná na posúdenie nároku na vianočný príspevok a nároku na jeho jednorazové zvýšenie, súlad údajov uvedených v oznámení pre poberateľa dôchodku s údajmi uvedenými v informačnom systéme poisťovne, v pobočkách boli kontroly zamerané na kvalitu vykonávania vstupnej kontroly evidenčných listov dôchodkového poistenia (ďalej len „evidenčné listy“), včasnosť ich odosielania do ústrednej evidencie nárokových podkladov ústredia, správnosť údajov uvedených v evidenčných listoch samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej len „SZČO“) a dobrovoľne dôchodkovo poistených osôb, správnosť a úplnosť spisovania žiadostí o dôchodok, ich dokumentovanie potrebnými dokladmi a správnosť rozhodovania o zvýšení a znížení sociálneho dôchodku alebo jeho odňatí.

Kontrolou agendy v oblasti dôchodkového poistenia boli v kontrolovaných pobočkách zistené nedostatky v minimálnom rozsahu a v čase kontroly boli odstránené, preto neboli navrhnuté opatrenia na odstránenie nedostatkov.

Sekcia nemocenského poistenia, úrazového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

- Odbor nemocenského poistenia

V oblasti nemocenského poistenia boli vykonané **4 kontroly** v pobočkách so zameraním na správnosť postupov pri vydávaní sankčných rozhodnutí.

Vykonanými kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: nesprávny postup v konaní** (napr. nedostatočne zistený skutkový stav vo veci obmedzenia sumy dávky, príp. vylúčenia nároku na dávku, účastníkovi konania neskoro oznámené začatie konania na podnet poisťovne), **rozhodnutie bolo vydané pred začatím konania, príp. vydané bez konania** (klientovi bolo odopreté, aby sa vyjadril k veci), **formálne chyby vo vydaných rozhodnutiach** (napr. v rozhodnutí nie je uvedený okamih, od ktorého plynie lehota), **rozhodnutie vydané po lehote, oznámenie o začatí konania** (vo veci preplatku na dávke) **neobsahuje**

upozornenie na možnosť splácania dlžných súm, nedoplatok na dávke, dávka nebola vyplatená v lehote. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 21 opatrení.**

- Oddelenie opravných prostriedkov úrazového poistenia

V oblasti úrazového poistenia boli vykonané **4 kontroly** so zameraním na posudzovanie nároku na dávky úrazového poistenia, rozhodovaciu činnosť pobočiek o úrazových dávkach a výkon odvolacej agendy úrazového poistenia s dôrazom na dodržiavanie lehôt v konaní.

V oblasti úrazového poistenia neboli zistené nedostatky.

- Oddelenie poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

V oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia boli vykonané **4 kontroly** so zameraním na posudzovanie nároku na dávku v nezamestnanosti podľa zákona a podľa nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009, posudzovanie nároku na dávku garančného poistenia so zameraním na rozhodovaciu činnosť, odvolacie konanie v pobočke (autoremedúra), evidenciu a dodržiavanie lehôt v konaní.

V oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia neboli zistené nedostatky.

Sekcia ekonomiky

- Odbor poistného

Zamestnancami odboru poistného bolo v roku 2015 vykonaných **7 kontrol** v pobočkách so zameraním na rozhodovaciu činnosť a posúdenie žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a žiadostí o predĺženie doby vyslania a dodržiavanie lehôt pri postúpení žiadostí ústrediu.

Vykonanými kontrolami boli **zistené nedostatky** v oblasti uplatniteľnej legislatívy: **formulár bol vystavený bez komplexnosti údajov potrebných na posúdenie podmienok vyslania** (žiadosti neboli kompletne vyplnené, príp. v žiadosti boli chyby), **v spise chýbali povinné prílohy**, napr. doklad o pracovnoprávnom vzťahu preukazujúci priamy vzťah s vysielajúcim zamestnávateľom, **v spisoch SZČO neboli založené výpisy** z verejnej časti živnostenského registra, **potvrdenie príslušnej zdravotnej poisťovne** potvrdzujúcej skutočnosť, že osoba je verejne poistená v slovenskom systéme sociálneho zabezpečenia ako SZČO, **pobočka nevyzývala žiadateľov na odstránenie nedostatkov.**

Nedostatky boli zistené v 1 pobočke a na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 8 opatrení.**

- Odbor účtovníctva

V oblasti účtovníctva bolo v roku 2015 vykonaných 13 kontrol v pobočkách. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a vnútorných predpisov týkajúcich sa obehu účtovných dokladov.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Odbor lekárskej posudkovej činnosti

Zamestnanci odboru lekárskej posudkovej činnosti (ďalej len „LPČ“) vykonali v roku 2015 4 kontroly so zameraním na lekársku posudkovú činnosť nemocenského, dôchodkového a úrazového poistenia.

Vykonanými kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: nesprávna evidencia v APV SYRIUS**, týkajúca sa dátumu, ktorý je rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty a údajov, týkajúcich sa prerokovania zdravotného stavu posudzovanej osoby a výsledku konania.

Nedostatky boli zistené v 1 pobočke. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijaté 1 opatrenie**.

Opatrenia, ktoré boli prijaté na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami vykonanými poverenými zamestnancami ústredia, boli zamerané na ich bezodkladné odstránenie (ústne, resp. písomné upozornenie zamestnancov na zistené nedostatky) a zamedzenie vzniku nedostatkov v budúcnosti, ktoré majú preventívny charakter spočívajúci v úprave vnútorných predpisov a preškolení zamestnancov.

B. Finančná kontrola vykonaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek

V roku 2015 bolo zamestnancami pobočiek vykonaných **88 následných finančných kontrol** v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 1/2014 „Vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach Sociálnej poisťovne“ v platnom znení, príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 24/2015 „Vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach Sociálnej poisťovne“ a príkazmi riaditeľov pobočiek. Tieto kontroly boli zamerané na finančné operácie základných fondov nemocenského poistenia, úrazového poistenia (okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty), garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Predmetom kontroly boli výplaty jednotlivých druhov dávok, t. j. overenie nároku na dávku, správnosť výpočtu, či bola dávka poukázaná v správnej výške a správnemu poberateľovi, vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly. Kontrolou **neboli zistené nedostatky**.

C. Vonkajšia kontrola vykonaná zamestnancami útvarov poisťného pobočiek

Vonkajšia kontrola v roku 2015 bola vykonaná u zamestnávateľov na základe plánov vonkajšej kontrolnej činnosti, ktoré vypracovali útvary poisťného pobočiek. Do plánov vonkajšej kontrolnej činnosti boli zaradení zamestnávatelia, ktorí si neplnili povinnosti v súlade so zákonom [napr. nepredkladali mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, neplatili poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poisťné“), neplnili oznamovacie povinnosti – najmä prihlásenie alebo odhlásenie zamestnancov], nespolupracovali s organizačnými útvarmi pobočky.

V roku 2015 bolo vykonaných **17 427 kontrol** na sociálne poistenie. Tieto boli v roku 2015 ukončené.

Správnosť odvodu poisťného a plnenie oznamovacích povinností bola skontrolovaná za **392 418 zamestnancov**. Celkom bolo skontrolovaných **3 830 910 mesiacov**, za ktoré zamestnávatelia odvádzali poisťné za svojich zamestnancov.

Z celkového počtu skontrolovaných zamestnávateľov bolo **3 479 zamestnávateľov**, ktorí predložili mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „výkazy“) až **pri výkone vonkajšej kontroly**. Celkom bolo predložených a v informačnom systéme Jednotný výber poisťného (IS JVP) zaevidovaných **13 203 výkazov**.

Kontrolou **registračných listov zamestnancov** a ich porovnaním s prehľadom zamestnancov, ktorí sú evidovaní v IS JVP boli **nedostatky zistené u 11 827 zamestnávateľov, kde bolo zistených 39 431 chýb** (nesprávne rodné číslo, nenahlásenie prerušenia poistenia, nesprávne dátumy prihlásenia alebo odhlásenia do a z poistenia, zamestnanec nebol odhlásený z poistenia vôbec a pod.), ktoré boli opravené pri spracovávaní výsledkov kontroly v IS JVP. Pri kontrole **výkazov zamestnávateľov opravili zamestnanci pobočiek 264 673 chýb**.

Pri výkone vonkajšej kontroly bol overený vymeriavací základ (VZ) zamestnanca a zamestnávateľa, výpočet poisťného na jednotlivé druhy poistenia, rozhodujúce obdobie pre určenie vymeriavacieho základu a to porovnaním dokladov, ktoré boli predložené zamestnávateľom s výkazmi, ktoré zamestnávateľ zasiela poisťovní. Kontrolou VZ, výpočtu poisťného a rozhodujúceho obdobia pre určenie vymeriavacieho základu bolo zistené dlžné poisťné (**nedoplatky na poisťnom**) v celkovej sume **332 216,59 EUR**.

Nedoplatky na poisťnom vznikli z dôvodu nesprávne určeného VZ, poisťné nebolo vypočítané správne, zamestnávateľ nebol prihlásený na úrazové poistenie, poisťné na úrazové poistenie odvodené z obmedzených VZ, neoprávnené zníženie sadzby poisťného na starobné poistenie, zamestnávateľ neplatil poisťné na úrazové poistenie za zamestnancov, ktorí pracovali na dohodu o vykonaní práce a pod.

V sume nedoplatkov je zahrnuté aj dlžné poistné za zamestnávateľov, ktorí neplatili poistné a výkazy predložili až pri výkone kontroly.

Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvarmi poistného rozhodnutím **predpísané dlžné poistné** v celkovej sume **3 077 989,62 EUR**.

Na základe kontroly bolo v roku 2015 **uhradené poistné** v sume **8 483 687,25 EUR**.

V porovnaní s priemerným mesačným počtom v roku 2014 vykonali zamestnanci vykonávajúci vonkajšiu kontrolu v roku 2015 **o 235 vonkajších kontrol viac** (za rok 2014 vykonali mesačne v priemere 1 217 kontrol), t.j. **viac o 19,31 %**.

V súvislosti s vykonávanými kontrolami na sociálne poistenie bolo v roku 2015 uložených **4 491 pokút** v celkovej sume **355 733,58 EUR** a bolo vydaných **5 638 rozhodnutí na penále** v celkovej sume **1 138 227,90 EUR**.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno konštatovať, že zamestnanci osobným kontaktom so zamestnávateľom prispievajú k vyššiemu výberu poistného, keď zamestnávateľia už po oznámení o vykonaní kontroly, v priebehu kontroly alebo po ukončení kontroly uhradia dlžné poistné, alebo časť poistného.

D. Vyhodnotenie plnenia akčného plánu

Rizikovým oblastiam definovaným v akčnom pláne venuje poisťovňa mimoriadnu pozornosť. Organizačné útvary poisťovne kladú maximálny dôraz na zamedzenie možností zneužívania sociálneho systému. Napriek skutočnosti, že novelami zákona dochádza k eliminovaniu zneužívania sociálneho systému, stále je riziko zneužitia sociálneho systému najmä v oblasti dávok sociálneho poistenia.

V **oblasti dôchodkového poistenia** boli v **2 prípadoch** podané **trestné oznámenia** z dôvodu podozrenia na subvenčný podvod. V 1 prípade pri dokladovaní dôb poistenia a vymeriavacích základov žiadateľa o starobný dôchodok boli v evidenčnom liste dôchodkového poistenia zistené vyššie vymeriavacie základy, ako boli uvádzané v mesačných výkazoch poistného. Konanie nie je ukončené. V 1 prípade bol zistený pokus o podvod zo strany poistenca, ktorý predložil falošný evidenčný list dôchodkového poistenia za zamestnávateľa, u ktorého v danom období nebol poistený.

V **oblasti nemocenského poistenia** je zneužívanie sociálneho systému stále zaznamenávané, najmä v oblasti úpravy vymeriavacích základov za účelom výplaty dávky vo vyššej sume, fiktívne alebo účelovo uzatvorených pracovných pomerov, ako aj pri pozmeňovaní a falšovaní údajov na žiadostiach o nemocenské dávky.

V roku 2015 sa vyskytovali prípady, kedy poistenkyne po ukončení nároku na materské boli uznané za dočasne práceneschopné, pričom išlo o dlhodobé práceneschopnosti. Nárok na nemocenské si uplatnili z ochranej lehoty alebo z dobrovoľného nemocenského poistenia (ďalej len „DNP“), na ktoré sa po ukončení nároku na materské prihlásili. DNP využívali tieto poistenkyne aj na účely uplatnenia

nároku na ošetrovné. V mnohých prípadoch vznik DNP je totožný s dňom vzniku dôvodu na poskytnutie ošetrovného a deň zániku DNP je totožný s dňom zániku dôvodu na poskytnutie ošetrovného, príp. aj skôr. Poistenkyne tak vôbec nemusia platiť poisťné na nemocenské poistenie a iba čerpajú nemocenské dávky.

Počas roku 2015 bolo možné sledovať narastajúci počet uplatnených nárokov na materské inými poistencami. Ide najmä o otcov detí, ktorí po dohode s matkami detí, prevzali deti do svojej starostlivosti, pričom spravidla síce nevykonávajú činnosť, ktorá založila ich účasť na nemocenskom poistení, z ktorého si uplatnili nárok na materské, ale následne uzatvoria iný pracovnoprávny vzťah, príp. ide o povinne nemocensky poistené samostatne zárobkovo činné osoby, u ktorých sa na účely nároku na materské nesleduje podmienka absencie príjmu. Keďže na účely nároku na materské nie je stanovená podmienka osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa, starostlivosť o dieťa tak fakticky naďalej vykonáva matka dieťaťa.

V roku 2015 v súvislosti s možným zneužívaním nemocenského poistenia bolo orgánom činným v trestnom konaní **podaných 10 trestných oznámení** z dôvodu **podozrenia zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu**. Z uvedeného počtu bola v 5 prípadoch vec odmietnutá, následne boli podané opravné prostriedky. V ďalších štyroch veciach prebieha šetrenie orgánov činných v trestnom konaní a v jednej veci bolo začaté trestné stíhanie.

V sledovanom období sa vyskytlo **12 prípadov** týkajúcich sa **podozrenia na falšovanie a pozmeňovanie údajov** na žiadostiach o nemocenské dávky zo strany poistenca, pričom pobočky podali **9 podnetov orgánom činným v trestnom konaní**. Z uvedeného počtu bolo v 1 prípade prerušené trestné stíhanie (nezistili sa skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie) a v 1 prípade bola vec odmietnutá (počas šetrenia orgánom činným v trestnom konaní zistené, že dátum na tlačive bol prepísaný ošetrovateľom). V 1 prípade prebieha šetrenie veci a v 6 prípadoch bola vec postúpená príslušnému orgánu na priestupkové konanie.

Z dôvodu zásadných legislatívnych zmien v oblasti inštitútu DNP, najmä v období od 1. júla 2014, sa výrazne obmedzili možnosti jeho zneužívania. Aj napriek výrazne nižšej miere zneužívania inštitútu DNP v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, naďalej sú zaznamenané pokusy získať nemocenskú dávku aspoň z minimálneho vymeriavacieho základu pri minimálnom, resp. žiadnom platení poisťného na nemocenské poistenie.

V súvislosti s podozrením na **zneužívanie DNP** skupinou osôb z okresu Vranov nad Topľou bol ústredím v mesiaci október **podaný podnet na Národnú kriminálnu agentúru Prezídia policajného zboru**. Šetrenie nie je ukončené.

V **oblasti úrazového poistenia** zneužívanie sociálneho systému nebolo zistené. K zamedzeniu zneužívania sociálneho systému dochádza viacstupňovou kontrolou, ktorá je zapracovaná v informačnom systéme dávkovej agendy úrazového poistenia.

V **oblasti poistenia v nezamestnanosti** bolo **podozrenie** na zneužitie sociálneho systému zistené v **16 prípadoch**. V **6 prípadoch** bol orgánom činným v trestnom konaní **podaný podnet na trestné stíhanie** pre pokus prečinu subvenčného podvodu, z toho v 1 prípade bolo trestné stíhanie zastavené a v 5 prípadoch šetrenie nie je ukončené. V **3 prípadoch** na **základe šetrenia došlo**

k zníženiu vymeriavacieho základu, čím sa zabránilo výplate dávky v maximálnej sume. V **3 prípadoch** na podnet pobočky **zamestnávateľ opravil** údaje o pracovnoprávnom vzťahu (trvanie poistenia, zmena pravidelného príjmu na nepravidelný v prípade dohody, prerušenie poistenia v nezamestnanosti bolo stornované), uvedenými zmenami sa v 2 prípadoch zabránilo vyplateniu dávky a v 1 prípade zamestnávateľ spláca preplatok na dávke. V **3 prípadoch zamestnávateľ uviedol nepravdivé údaje**, na základe ktorých bola dávka vyplatená vo vyššej sume, ako patrila. **Neprávom vyplatené sumy boli zamestnávateľom vrátené** na účet poisťovne. V **1 prípade** klient **počas poberania** dávky **pracoval v členskom štáte EU**. Konanie nie je ukončené, pobočka požiadala o súčinnosť príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

V **oblasti garančného poistenia** bolo v roku 2015 zistené **podozrenie** na zneužitie sociálneho systému v **2 prípadoch**. V **1 prípade** bolo **podané trestné oznámenie** z dôvodu podozrenia na subvenčný podvod, kedy boli zamestnancom neprimerane zvýšené mzdy. Šetrenie nie je ukončené. V **1 prípade** boli zamestnávateľom **potvrdené iné vymeriavacie základy** zamestnancov, **ako sú evidované v informačnom systéme poisťovne**. Šetrenie nie je ukončené, u zamestnávateľa bude vykonaná vonkajšia kontrola.

Posudkoví lekári vykonávajúci posudkovú činnosť pobočiek vykonali v roku 2015 33 751 kontrol posudzovania spôsobilosti na prácu, kontrolovaných bolo 647 709 dočasne práceneschopných. Z tohto počtu bolo uznaných za práceschopných 73 187, z toho na podnet posudkového lekára 40 230 poistencov.

Za rok 2015 bolo vykonaných 106 011 kontrol dodržiavania liečebného režimu, z tohto počtu na podnet posudkového lekára 103 162 kontrol. Podozrení z porušenia liečebného režimu bolo celkom 27 076 prípadov. **Overených porušení liečebného režimu** odstúpených na riešenie útvaru nemocenského poistenia **bolo 877**. Celkový **hmotný postih** predstavoval **76 103,43 EUR**.

V súvislosti s porušením niektorej z povinností poistenca podľa § 227 ods. 2 až 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., bolo vydaných pobočkami **172 rozhodnutí o uložení pokuty v sume 3 248 EUR**.

Posudkoví lekári pri posudzovaní nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidity v sporných prípadoch využívali možnosť diagnostickej hospitalizácie a znaleckého dokazovania.

V prípade žiadostí o „invaliditu z mladosti“, najmä z dôvodu mentálnej retardácie, pobočky spolupracujú s orgánmi Policajného zboru, od ktorých žiadajú informácie o držiteľoch vodičských oprávnení, príp. s pedagogicko – psychologickými poradňami a školami, od ktorých žiadajú vyjadrenie.

V rámci lekárskej posudkovej činnosti úrazového poistenia posudkoví lekári na preverenie choroby z povolania v sporných prípadoch žiadajú znalecké posudky, prípadne hospitalizácie na preverenie choroby z povolania na Klinike pracovného lekárstva a toxikológie v Bratislave.

V roku 2015 vykonali posudkoví lekári 3 360 kontrol bodového ohodnotenia na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v 791 prípadoch vyjadrili nesúhlas s bodovým ohodnotením.

V **oblasti výberu poistného** bolo zaslaných **54 250 výziev** zamestnávateľom, ktorí nepredkladali mesačné výkazy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

Na základe systémovej kontroly (kontrola v systéme IS JVP, mimo vonkajšej kontroly) bolo **252 234 odvádzateľom predpísané poistné** v sume **269 648 255,25 EUR**. V roku 2015 bolo **169 005 odvádzateľom predpísané penále** v sume **41 034 418,38 EUR**.

V súvislosti s kontrolou plnenia povinností zamestnávateľov ustanovených zákonom bolo v hodnotenom období **predpísaných 7 957 pokút v celkovej sume 561 173,31 EUR**.

V roku 2015 bolo 74 904 odvádzateľom zaslaná písomná výzva na zaplatenie poistného.

V hodnotenom období bolo **podaných 4 558 trestných oznámení** na 3 021 odvádzateľov poistného vo veci neplatenia a neodvádzania poistného.

Vo veci zneužívania sociálneho systému poľskými zamestnávateľmi bolo v roku 2015 skontrolovaných 37 zamestnávateľov, v odôvodnených prípadoch sú kontroly vykonávané v spolupráci s Národným inšpektorátom práce. Na základe vykonaných kontrol bolo zistené, že znaky schránkovej spoločnosti vykazuje 5 zamestnávateľov, 28 zamestnávateľov tieto znaky nevykazuje. V súvislosti so 4 zamestnávateľmi prebieha komunikácia s príslušnou poľskou inštitúciou z dôvodu určenia uplatniteľnej legislatívy.

V **oblasti prevádzkovej činnosti** bola v roku 2015 **uložená pokuta** v sume **5 985,91 EUR** v súvislosti s nedodržaním termínu plnenia zmluvy.

V oblasti vymáhania pohľadávok, informačných systémov, informačných technológií a verejného obstarávania nebolo zistené zneužívanie sociálneho systému.

V hodnotenom období **nebolo zistené zneužitie sociálneho systému zo strany zamestnancov poisťovne**.